

розвитку сільського господарства / В.Я. Амбросов, Т.Г. Маренич // Економіка АПК. – 2005. – «10. – С. 14 – 18.

8. Саблук П.Т. Формування міжгалузевих відносин: проблеми теорії та методології / П.Т. Саблук, М.Й. Малік, В.Л. Валентинов. – К.: ІАЕ, 2002. – 294 с.

9. Государственные финансы: Учебное пособие. / Под рук. проф., д.э.н.В.М. Федосова, Огородника С.Я., Суторминой В.Н. – К.: Лыбидь, 1991.

В статье исследован генезис таких базовых дефиниций как «механизм», «хозяйственный механизм», «финансовый механизм», раскрыты формальные аспекты финансового механизма, определены аспекты проявления действия финансового механизма при реализации императивов развития социально-экономических систем.

Ключевые слова: механизм, финансовый механизм, развитие, социально-экономические системы.

This article investigated the genesis of such basic definitions as the "mechanism", "economic mechanism", "financial mechanism", disclosed the formal aspects of the financial mechanism, identified aspects of manifestation of the financial mechanism for the implementation of the imperatives of socio-economic systems.

Keywords: mechanism, the financial mechanism, development, social and economic systems.

Дата надходження до редакції: 1.05.2013
Рецензент: д.е.н., професор Радіонов О.В.

УДК 631.1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ГАЛУЗЕВОГО АНАЛІЗУ ПРИ ОЦІНЦІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПОЗИЧАЛЬНИКІВ БАНКІВ

Л. В. Слюсарева, к.е.н., доцент, Національний університет державної податкової служби України
О. Г. Жмайлова, к.е.н., доцент, ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

У статті визначено роль та необхідність аналізу зовнішнього середовища банківської установи, розглянуто методики оцінки кредитоспроможності, які використовуються банками, обґрунтовано доцільність використання показників галузевого аналізу при оцінці зовнішнього середовища позичальників банків.

Постановка проблеми. В умовах високого рівня конкуренції в банківському бізнесі, прагнення банків підвищити рівень рентабельності та лібералізації кредитної політики особливого значення набуває система своєчасного виявлення та обмеження рівня кредитного ризику як одного з найбільш поширених в банківській діяльності.

Оцінка зовнішнього середовища є предметом дослідження маркетингу, стратегічного менеджменту та аналізу. Її метою є визначення факторів, які можуть вплинути на прийняття стратегічно важливих рішень всередині підприємства, з боку потенційних інвесторів тощо. Проте, на нашу думку, результати цих досліджень цілком доречно використовувати при банківському кредитуванні, вивчення якого, як і кредитних відносин в цілому, виходячи з ринкових реалій діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання є актуальним питанням сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі вивчення питання кредитування присвячені праці В.М. Гайдука, Г.Я. Гольштейна, М.Я. Дем'яненка, І.Г. Кириленка, І.І. Лукінова, О.О. Непочатенка, Є.С. Пастухова, М.С. Сафонова та ін. Однак, зважаючи на те, що кредитування все ще не відіграє належної ролі у фінансуванні

підприємств видів економічної діяльності, це питання потребує подальшого поглибленого вивчення й удосконалення.

Результати досліджень. Більшість розглянутих методик оцінки кредитоспроможності, які використовуються банками, не приділяють належної уваги проблемі оцінки зовнішніх умов функціонування позичальника – юридичної особи.

Виходячи з цього вважаємо, що для здійснення аналізу зовнішнього середовища функціонування позичальника доцільно використати один із підходів стратегічного менеджменту – галузевий аналіз, основним об'єктом досліджень якого є аналіз галузевого оточення позичальника.

Джерелами інформації для оцінки діяльності підприємств певних видів економічної діяльності є офіційні дані Державного комітету статистики та Управління статистики в областях, аналітичні огляди економічної преси, оглядова інформація на офіційних веб-сайтах провідних підприємств того чи іншого виду економічної діяльності.

Іншим джерелом інформації для проведення аналізу зовнішнього середовища є дані, отримані від самого позичальника. Поглиблений аналіз сфери функціонування позичальника є надійним способом обмеження кредитного ризику

банківської установи, крім того, має безперечно користь для менеджерів підприємства, яке планує отримати кредит, оскільки дозволяє ідентифікувати, узагальнити зовнішні фактори ризику та усвідомити „ вузькі місця ” як проекту, так і діяльності позичальника в цілому.

Для спрощення оцінки пропонуємо фактори галузевого аналізу умовно поділити на такі, які мають числовий вираз (числові фактори), тобто є результатами певного обчислення цифрових даних, і аналітичні (аналітичні фактори), оцінка яких є досить суб'єктивною та вимагає певного експертного дослідження. Серед числових факторів, на нашу думку, доцільно розглянути наступні:

- 1) обсяг ринку;
- 2) частка ринку: а) наявна – що припадає на підприємство – позичальника;
- б) прогнозна – та, що буде припадати на підприємство – позичальника в результаті реалізації кредитного проекту;
- 3) рівень концентрації у виді економічної діяльності – сума часток ринку, що припадає на найбільших його операторів;
- 4) іноземна конкуренція – частка підприємств з іноземним капіталом у даному виді економічної діяльності;
- 5) середньорічний темп приросту активів та капіталу у даному виді економічної діяльності;
- 6) інноваційна активність;
- 7) забезпеченість підприємств виду економічної діяльності:
 - а) засобами виробництва;
 - б) власними фінансовими ресурсами;
- 8) рівень купівельної спроможності споживачів;
- 9) середній рівень кредитоспроможності підприємств виду економічної діяльності, що аналізується.

Визначення обсягів ринку потрібно не тільки для подальшої оцінки ніші підприємства – позичальника в ньому, а й має стратегічне значення: за словами Г.Я.Гольштейна „ малі ринки не мають тенденції приваблювати великих / нових конкурентів; великі часто приваблюють інтереси корпорацій, які бажають придбати компанії з метою зміцнення конкурентних позицій в приваблених галузях ” [1].

Таким чином, оцінка обсягів ринку надасть змогу визначити перспективи можливого загострення конкуренції у даному виді економічної діяльності, що, в свою чергу, може мати негативний вплив на фінансовий стан позичальника. Числове значення показника „ обсяг ринку ” не має суттєвого значення для банку, оскільки неможливо визначити, який саме розмір ринку є кращим, тобто відсутня основа для порівняння. Тому ця величина є допоміжною для визначення наступного чинника.

Частка ринку, що припадає на

підприємство – позичальника на початковому етапі кредитування дозволяє оцінити потенціал подальшого розвитку та його конкурентну позицію на ринку. В якості частки ринку, що припадає на підприємство – позичальника, пропонується визначати частку валового доходу підприємства в сукупному валовому доході підприємств певного виду економічної діяльності [2]:

$$q_{p.ноз} = \frac{ВД_{поз}}{\sum_{i=1}^n ВД} \quad (1.1)$$

де $q_{p.ноз}$ – частка ринку, що належить підприємству-позичальнику;

$ВД_{поз}$ – валовий дохід позичальника за звітний період;

$\sum_{i=1}^n ВД$ – сукупний валовий дохід підприємств даного виду економічної діяльності за звітний період.

Звичайно, чим більшою є частка на ринку, тим міцнішою є конкурентна позиція підприємства, і навпаки – підприємство, яке володіє незначним сегментом ринку, приречене на постійну конкурентну боротьбу.

За даними аналізу бізнес-плану підприємства можна визначити прогнозну частку ринку, яку планує займати позичальник після реалізації інвестиційного проекту. Фактично, зміцнення конкурентної позиції, а отже збільшення своєї участі на ринку – мета будь-якого проекту. Тому, на нашу думку, цей показник є одним з тих, що характеризують майбутню ефективність кредитного проекту, а отже є запорукою його успішного завершення.

Рівень концентрації у певному виді економічної діяльності визначається як сума часток ринку, що припадає на найбільших його операторів [2]:

$$Конц = \frac{\sum_{i=1}^n ВД_{iод}}{\sum_{i=1}^n ВД} \quad (1.2)$$

де $Конц$ – рівень концентрації;

$\sum_{i=1}^n ВД_{iод}$ – сукупний валовий дохід підприємств – лідерів виду економічної діяльності за звітний період;

$\sum_{i=1}^n ВД$ – сукупний валовий дохід всіх підприємств виду економічної діяльності за звітний період.

Показник визначає рівень впливу основних конкурентів позичальника, від діяльності яких буде залежати успіх нашого проекту. Якщо рівень концентрації є високим, то це означає, що функціонування позичальника в багатьох аспектах буде залежати від політики лідерів ринку. Це

стосується і ціноутворення, і постачання, реалізації, маркетингової політики тощо.

Цікавим при галузевому аналізі є *рівень іноземної конкуренції* у певному виді економічної діяльності, який визначається як частка ринку підприємств з іноземним капіталом, що присутні на вітчизняному ринку [2]:

$$I_{нідпр} = \frac{\sum_{i=1}^n BDI_{нідпр}}{\sum_{i=1}^n BД} \quad (1.3)$$

де $I_{нідпр}$ – частка ринку, що належить іноземним компаніям на вітчизняному ринку;

$\sum_{i=1}^n BDI_{нідпр}$ – сукупний валовий дохід підприємств з іноземним капіталом у виді економічної діяльності за звітний період;

$\sum_{i=1}^n BД$ – сукупний валовий дохід підприємств виду економічної діяльності за звітний період.

Цей показник доцільно оцінювати в динаміці. У випадку, якщо присутність іноземних корпорацій зростає, це свідчить про безумовну привабливість виду економічної діяльності, проте одночасно означає і значну конкуренцію, яка при таких тенденціях з часом буде тільки зростати.

Показники *середньорічного темпу приросту активів та капіталу* підприємств певного виду економічної діяльності є індикаторами фінансового здоров'я конкурентів і визначають особливості фінансової діяльності в сукупності, а в подальшому слугуватимуть орієнтиром для здійснення різноманітних порівнянь показників діяльності позичальника банку з середніми аналогами у виді економічної діяльності. Вважаємо за необхідне проводити аналіз зазначених показників в динаміці за останні роки. При цьому, для спрощення оцінки, пропонуємо визначати середньорічний темп приросту за формулою середньої геометричної [2]:

$$\bar{T} = \sqrt[n]{T_i} \quad (1.4)$$

На нашу думку, інтенсивність розвитку певного виду економічної діяльності характеризує порівняння темпів зростання її показників з темпами зростання економіки країни. Якщо темпи росту виробництва підприємства – позичальника або обсягів реалізації відповідають макроекономічному показнику темпу росту виробництва або товарообороту країни, це означає, що підприємства даного виду економічної діяльності стабільно розвиваються, мають перспективи для розвитку, їх продукція користується попитом. В іншому випадку слід проаналізувати причини відхилення та визначити відповідні перспективи зміни становища.

Забезпеченість підприємств окремого виду економічної діяльності *засобами виробництва* означає наявність необхідної матеріально-

технічної бази для нормального функціонування. Цей показник пропонуємо визначати як частку необоротних активів у вартості майна підприємств цього виду економічної діяльності [2]:

$$K_{заб_з/е} = \frac{\sum_{i=1}^n HA}{\sum_{i=1}^n A} \quad (1.5)$$

де $K_{заб_з/е}$ – забезпеченість підприємств виду економічної діяльності засобами виробництва;

$\sum_{i=1}^n HA$ – сукупна вартість необоротних активів підприємств виду економічної діяльності на звітну дату;

$\sum_{i=1}^n A$ – сукупна вартість активів підприємств виду економічної діяльності на звітну дату.

При цьому, слід пам'ятати, що негативні наслідки для виду економічної діяльності може мати як дефіцит, так і надлишок засобів виробництва: в першому випадку суттєво знижується прибутковість, в другому – істотно зростають витрати, що, в свою чергу, аналогічно призводить до зниження прибутковості.

Низькій рівень забезпеченості засобами виробництва при високому коефіцієнті зношеності основних засобів (понад 50%) та низькій інноваційній активності свідчить про наявні проблеми у галузях діяльності. Після проведення досліджень в цьому напрямі можна буде зробити висновки, що вид економічної діяльності є привабливим та його наявний стан свідчить про низькій рівень конкуренції і створює сприятливі умови для розвитку діяльності підприємства – позичальника банку або ж вид економічної діяльності перебуває в стані стагнації, тому реалізація будь-яких інвестиційних проектів в ньому є надто ризикованою.

Наступним показником, який пропонується нами дорозгляду при галузевому аналізі, є *забезпеченість підприємств виду економічної діяльності власними фінансовими ресурсами*, яку визначають як співвідношення власного капіталу до вартості їх сукупних активів [2]:

$$K_{ек} = \frac{\sum_{i=1}^n BK}{\sum_{i=1}^n A} \quad (1.6)$$

де $K_{ек}$ – забезпеченість виду економічної діяльності власними фінансовими ресурсами;

$\sum_{i=1}^n BK$ – сукупний розмір власного капіталу підприємств виду економічної діяльності на звітну дату;

$\sum_{i=1}^n A$ – сукупна вартість активів підприємств виду економічної діяльності на звітну дату.

За аналогією з оцінкою фінансового стану підприємства вважаємо, що значення цього показника, менше від 0,5, означає недостатній рівень капіталізації виду економічної діяльності, що, в свою чергу, може означати низький запас життєздатності. Аналіз динаміки показника за останні роки дозволить виявити тенденції, що характерні для фінансового стану сукупності підприємств цього виду економічної діяльності.

Показник рівня купівельної спроможності споживачів виду економічної діяльності є стратегічно важливим коефіцієнтом, оскільки він дозволяє не лише визначити якість організації фінансової дисципліни, але й скласти характеристику про потенційних споживачів продукції позичальника банку. Він визначається як середня частка заборгованості споживачів виду економічної діяльності в його сукупному прибутку та вказує, яка частка доходів, отриманих операторами ринку, відволікається в дебіторську заборгованість [2]:

$$\hat{E}o\ddot{i}_{\cdot\ddot{m}\ddot{o}\ddot{i}\ddot{t}\ddot{e}} = \frac{\sum_{i=1}^n \hat{A}o}{\sum_{i=1}^n \hat{A}\ddot{i}} \quad (1.7)$$

де $\hat{E}o\ddot{i}_{\cdot\ddot{m}\ddot{o}\ddot{i}\ddot{t}\ddot{e}}$ – середній рівень купівельної спроможності споживачів виду економічної діяльності;

$\sum_{i=1}^n \hat{D}m$ – сукупний розмір дебіторської заборгованості за придбані товари, роботи, послуги підприємств виду економічної діяльності на звітну дату;

$\sum_{i=1}^n \hat{A}\ddot{i}$ – сукупний валовий прибуток підприємств виду економічної діяльності за звітний період.

Фактично, якщо результат обчислення за цією формулою помножити на відповідну кількість днів, яка відповідає періоду отримання валового прибутку в знаменнику, визначимо середній темп обороту дебіторської заборгованості.

Рівень кредитного ризику виду економічної діяльності можна визначити, застосувавши коефіцієнт середнього рівня кредитоспроможності підприємств. Він характеризує співвідношення чистого прибутку, отриманого підприємствами виду економічної діяльності, до рівня заборгованості за банківськими кредитами [3]:

$$\hat{E}\ddot{n}\ddot{i}\ddot{o}_{\cdot\ddot{r}\ddot{a}\ddot{o}} = \frac{\sum_{i=1}^n \times \hat{I}}{\sum_{i=1}^n \hat{E}o} \quad (1.8)$$

де $\hat{E}\ddot{n}\ddot{i}\ddot{o}_{\cdot\ddot{r}\ddot{a}\ddot{o}}$ – середній рівень кредитоспроможності підприємств виду економічної діяльності;

$\sum_{i=1}^n \text{чП}$ – сукупний розмір чистого прибутку виду

економічної діяльності за звітний період;

$\sum_{i=1}^n Kp$ – сукупний розмір заборгованості

підприємств виду економічної діяльності за банківськими кредитами на звітну дату.

Необхідно зазначити, що крім здійснення аналізу певного виду економічної діяльності за наведеними показниками, доцільно здійснити аналогічний порівняльний аналіз підприємства – позичальника. Якщо значення показників для позичальника будуть кращими від середніх в сукупності підприємств певного виду економічної діяльності, можна стверджувати про добру фінансову позицію підприємства. У випадку відхилення в гірший бік, на нашу думку, слід провести глибший аналіз для виявлення причин таких відхилень, оскільки на це можуть бути об'єктивні причини та/або є перспективи щодо виправлення ситуації в найближчий час.

Для здійснення повноцінної оцінки виду економічної діяльності – середовища, в якому функціонує або буде функціонувати позичальник, необхідно розрахувати показники та визначити, які з них представляють найбільшу цінність для банківської установи.

Пропонуємо узагальнену рейтингову таблицю оцінки впливу факторів при галузевому аналізі (табл. 1.1). Шкала оцінок кожного фактора визначена методом експертних оцінок результатів дослідження ряду видів економічної діяльності, проведених різними авторами та маркетинговими агентствами України.

Для отримання формальної кількісної галузевої оцінки вважаємо за необхідне визначити, які з запропонованих факторів для проведення галузевого аналізу, мають більше значення для отримання повної і об'єктивної оцінки зовнішнього середовища функціонування підприємства – позичальника. З цією метою кожному з факторів необхідно присвоїти вагу, яка відповідає його важливості для банківської установи. При цьому, зважені фактори галузевого аналізу розраховуються шляхом перемноження кожного з факторів на його вагу.

Таким чином, отримати умовну кількісну оцінку виду економічної діяльності як зовнішнього середовища функціонування позичальника за числовими факторами галузевого аналізу можна, застосувавши формулу [2]:

$$G\ddot{i}g\ddot{a}l_{num} = \sum_{i=1}^n F_{num} \cdot r_{num} \quad (1.9)$$

де $G\ddot{i}g\ddot{a}l_{num}$ - груповий індекс оцінки виду економічної діяльності за числовими факторами;

$\sum_{i=1}^n F_{num}$ - сума оцінок числових факторів;

r_{num} - ваги числових факторів.

Зазначимо, що серед основних аналітичних

факторів, які не мають числового значення, проте характеризують підприємницьку діяльність, на нашу думку, слід відзначити фактори монополізації, державного регулювання підприємництва, сезонності та впливу політичних, екологічних факторів, оскільки, політичні зміни в

Україні, які відбуваються останнім часом, становлення та зміцнення політичної системи з супутніми явищами, а також традиційно тісні зв'язки економіки з політикою в державі, несуть в собі підвищений ризик, який позначається на кредитоспроможності вітчизняних підприємств.

Таблиця 1.1 – Оцінка впливу числових факторів при галузевому аналізі підприємства-позичальника*

Фактори аналізу	Шкала оцінок			
		1	2	3
Частка ринку, що належить позичальнику, %	0 - 0,1	0,2 – 5	6 – 30	понад 30
Прогнозна частка ринку, що буде належати позичальнику після завершення проекту, %	0	2 – 20	21 – 70	понад 70
Динаміка збільшення кількості конкурентів за останні три роки	скоротилась / значно збільшилась	збільшилась на 25-50%	збільшилась до 25%	не змінилась або незначно збільшилась
Рівень концентрації у виді економічної діяльності, %	70 – 100	50-69	20 – 49	0-19
Іноземна конкуренція, %	60 – 100	45 – 59	25 – 44	0 – 24
Середньорічний темп приросту у виді економічної діяльності:				
- активів, %	=<5	6 – 10	11 – 20	понад 20
- капіталу, %	=<5	6 – 10	11 – 20	понад 20
Різниця темпів росту виробництва у виді економічної діяльності та країни, %	<1	1 – 3	4 – 6	понад 6
Забезпеченість підприємств виду економічної діяльності засобами виробництва, %	<20	21 – 40	41 – 60	понад 60
Забезпеченість підприємств виду економічної діяльності власними фінансовими ресурсами, %	<10	11 – 40	41 – 60	понад 60
Середній рівень купівельної спроможності споживачів, %	70 – 100	50 – 69	20 – 49	0 – 19
Середній рівень кредитоспроможності підприємств виду економічної діяльності, %	<0 – 30	30 – 50	50 – 100	понад 100

*Розробка авторів

Для банківських аналітиків важливим є своєчасне визначення таких факторів кредитного ризику та постійний моніторинг ситуації довкола

підприємства, що може збільшити кредитний ризик. Пропонуємо наступну шкалу оцінки аналітичних факторів галузевого аналізу (табл. 1.2):

Таблиця 1.2 – Оцінка впливу аналітичних факторів при галузевому аналізі підприємства-позичальника*

Фактори аналізу	Шкала оцінок	
	0	2
Рівень монополізації підприємств виду економічної діяльності	високий	низький
Державне регулювання виду економічної діяльності	відсутність державної підтримки / адміністративне ціноутворення, квотування виробництва, експорту, податковий тягар	впровадження податкових пільг, спеціальних норма амортизації, дотації, стимулювання розвитку виробництва
Технологічність виду економічної діяльності	висока, дуже низька, застаріла	середня, оновлена
Бар'єри для входу/виходу з сукупності підприємств виду економічної діяльності	низькі	високі
Сезонність діяльності виду економічної діяльності	наявна яскраво виражена сезонність діяльності	відсутня яскраво виражена сезонність діяльності
Політичні, екологічні фактори впливу	наявні та потенційні яскраво виражені фактори впливу	відсутні яскраво виражені фактори впливу

* Розробка авторів

Отримати умовну кількісну оцінку певного виду економічної діяльності як зовнішнього сере-

довища функціонування підприємства - позичальника за аналітичними факторами галузевого

аналізу пропонуємо, застосувавши формулу:

$$G\text{Igal}_a = \sum_{i=1}^n F_a \cdot r_a \quad (1.10)$$

де $G\text{Igal}_a$ - груповий індекс оцінки виду економічної діяльності за аналітичними факторами;

$\sum_{i=1}^n F_a$ - сума оцінок аналітичних факторів;

r_a - вага аналітичних факторів [2].

Таким чином, формула визначення загальної умовної оцінки виду економічної діяльності буде мати наступний вигляд:

$$G\text{Igal} = G\text{Igal}_{num} + G\text{Igal}_a \quad (1.11)$$

де $G\text{Igal}$ - груповий індекс оцінки виду економічної діяльності;

$G\text{Igal}_{num}$ - груповий індекс оцінки виду економічної діяльності за числовими факторами;

$G\text{Igal}_a$ - груповий індекс оцінки виду економічної діяльності за аналітичними факторами [2].

При цьому, в залежності від значення групового індексу оцінки виду економічної діяльності (від 0 до 2; від 2 до 4 і більше 4) визначається

зовнішнє оточення підприємства – позичальника та тип виду економічної діяльності з точки зору реалізації інвестиційного проекту та впливу на кредитоспроможність, такий як: „ непривабливий вид економічної діяльності”; „ умовно привабливий вид економічної діяльності ” та

„ привабливий вид економічної діяльності ”, відповідно.

Висновки. Звичайно, галузевий аналіз не обмежується оцінкою лише зазначених факторів, проте нами в концепції оцінки пропонується розглядати ті основні з них, інформація щодо яких є прийнятно доступною для банківських аналітиків і не вимагає залучення сторонніх експертів. Ряд факторів, що запропоновані авторами для оцінки фундаментального аналізу, маркетингу, стратегічного менеджменту є більш цікавими для менеджерів самих підприємств як такі, що безпосередньо та істотно впливають на процес прийняття стратегічних рішень, відіграють визначальну роль в процесах інвестування тощо.

Таким чином, за результатами поєднання даних оцінки галузевого аналізу можна визначити стан середовища оточення позичальника.

Список використаної літератури:

1. Гольштейн Г.Я. Стратегический менеджмент [Електронний ресурс] / Г.Я. Гольштейн - Режим доступу: <http://www.aup.ru/books/m24/5.htm>
2. Єфимова М.Р. Общая теория статистики [Текст]: Учебник. / М.Р. Єфимова, О.В. Петрова, В.Н. Румянцев. – М.: ИНФРА-М. - 1998. – С. 416-434.
3. Науменкова С. Оцінка впливу галузевої приналежності на рівень перспективної платоспроможності позичальника [Текст] / С. Науменкова // Вісник НБУ. – 2005. - №7(113). - С.14-21.
4. Эксперт, №13 (368) від 07.04.2003 [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.expert.ru/expert/ratings/banki/03-13-68/banks2b.htm>

В статье определена роль и необходимость анализа внешней среды банковского учреждения, рассмотрены методики оценки кредитоспособности, используемые банками, обоснована целесообразность использования показателей отраслевого анализа при оценке внешней среды заемщиков банков.

In this paper the role and the need to analyze the external environment of the banking institution, examined methods of credit rating used by banks feasibility of using performance industry analysis in evaluating environmental bank borrowers.

Дата надходження до редакції: 1.05.2013

Рецензент: д.е.н., доцент Славкова О.П.

УДК 336.2

СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВІДНОСИН РОЗПОДІЛУ У ФОРМІ ПОДАТКІВ

О.А. Кушніренко, аспірант*, ВП НУБіП України "Ніжинський агротехнічний інститут"

*Науковий керівник- д.е.н., проф. Кірейцев Г.Г.

У статті наведено аналіз норм Податкового кодексу України, на основі якого з'ясовано стан та місце податкового обліку в системі оподаткування України. Обґрунтовано пріоритет бухгалтерського обліку в системі побудови його взаємовідносин з обліком для цілей оподаткування. Доведено необхідність та окреслено шляхи гармонізації бухгалтерського обліку та обліку відносин розподілу у формі податків. Проаналізовано поняття податкового обліку та запропоновано визначити його як окрему норму законодавства, у зв'язку з чим наведено пропозиції щодо внесення відповідних змін до положень ПКУ.

Ключові слова: Податковий кодекс України, бухгалтерський облік, податки